

MEDIACJA W POSTĘPOWANIU CYWILNYM

Komentarz

Katarzyna Antolak-Szymanski
Olga Maria Piaskowska

KOMENTARZE PROBLEMOWE

MEDIACJA W POSTĘPOWANIU CYWILNYM

Komentarz

Katarzyna Antolak-Szymanski
Olga Maria Piaskowska

KOMENTARZE PROBLEMOWE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 9 listopada 2016 r.

Recenzent

Dr hab. Magdalena Tabernacka

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Ewa Fonkowicz

Opracowanie redakcyjne

Ewa Sadowska

Łamanie

JustLuk

Autorstwo:

Katarzyna Antolak-Szymanski – art. 183¹, 183², 183³, 183^{3a}, 183⁴, 183⁸, 183⁹, 183¹⁰, 183¹¹,
183¹², 183¹³, 259¹

Olga Maria Piaskowska – art. 10, 98¹, 103, 104¹, 183⁵, 183⁶, 183⁷, 183¹⁴, 183¹⁵, 187, 202¹

Katarzyna Antolak-Szymanski i Olga Maria Piaskowska – Wstęp, Wprowadzenie

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2017

ISBN: 978-83-8107-008-9

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	13
Wprowadzenie do mediacji w postępowaniu cywilnym	17
Ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1822) – wyciąg	29
Tytuł wstępny. Przepisy ogólne	31
(...)	
Art. 10. [Dążenie do ugodowego zakończenia sprawy] ...	31
(...)	
Część pierwsza	
Postępowanie rozpoznawcze	
Księga pierwsza. Proces	59
(...)	
Tytuł V. Koszty procesu	59
Dział I. Zwrot kosztów procesu	59
(...)	
Art. 98 ¹ . [Koszty postępowania mediacyjnego]	59
(...)	
Art. 103. [Koszty wywołane nieuzasadnioną odmową poddania się mediacji]	78

(...)	
Art. 104 ¹ . [Zasada ponoszenia kosztów mediacji zakończonych ugodą]	82
(...)	
Tytuł VI. Postępowanie	85
(...)	
Dział II. Postępowanie przed sądami pierwszej instancji ...	85
Rozdział 1. Mediacja i postępowanie pojednawcze	85
Oddział 1. Mediacja	85
Art. 183 ¹ . [Dobrowolność mediacji. Podstawy wszczęcia mediacji. Umowa o mediację]	85
Art. 183 ² . [Mediator i stały mediator]	106
Art. 183 ³ . [Bezstronność mediatora]	121
Art. 183 ^{3a} . [Sposób prowadzenia mediacji]	128
Art. 183 ⁴ . [Niejawność mediacji. Obowiązek zachowania tajemnicy]	133
Art. 183 ⁵ . [Prawo mediatora do wynagrodzenia. Zasada odpłatności mediacji]	141
Art. 183 ⁶ . [Wszczęcie mediacji i jej skutki]	148
Art. 183 ⁷ . [Wniosek o przeprowadzenie mediacji]	165
Art. 183 ⁸ . [Postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji przez sąd]	170
Art. 183 ⁹ . [Wybór mediatora. Wyznaczenie mediatora przez sąd]	188
Art. 183 ¹⁰ . [Wyznaczenie czasu trwania mediacji na skutek skierowania przez sąd]	197
Art. 183 ¹¹ . [Wyznaczenie terminu posiedzenia mediacyjnego przez mediatora]	202
Art. 183 ¹² . [Protokół z przebiegu mediacji oraz ugoda]	207
Art. 183 ¹³ . [Obowiązek mediatora złożenia protokołu z mediacji w sądzie]	213
Art. 183 ¹⁴ . [Zatwierdzenie ugody przez sąd]	217
Art. 183 ¹⁵ . [Moc ugody zawartej przed mediatorem]	228
(...)	

Rozdział 2. Pozew	230
Art. 187. [Treść pozwu w odniesieniu do problematyki polubownego rozwiązania sporu]	230
(...)	
Art. 202 ¹ . [Obowiązek skierowania stron do mediacji]	235
(...)	
Dział III. Dowody	239
(...)	
Rozdział 2. Postępowanie dowodowe	239
(...)	
Oddział 3. Zeznania świadków	239
(...)	
Art. 259 ¹ . [Wezwanie mediatora w charakterze świadka] ...	239
Bibliografia	243

Wykaz skrótów

I. Publikatory

- Dz. U. – Dziennik Ustaw
Dz. Urz. MG – Dziennik Urzędowy Ministra Gospodarki
Dz. Urz. UE – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

II. Akty prawne

- dyrektywa 2008/52/WE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 136 z 24.03.2009, s. 3)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1666 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1822 z późn. zm.)

- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1749 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.)
- nowela z dnia 28 lipca 2005 r. – ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1438)
- nowela z dnia 10 września 2015 r. – ustawa z dnia 10 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów (Dz. U. poz. 1595)
- p.u.s.p. – ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 2062 z późn. zm.)
- reg.u.s.p. – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. poz. 2316 z późn. zm.)
- r.wyn.med. – rozporządzenie MS z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (Dz. U. poz. 921)
- u.k.s.c. – ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 623)

III. Sądy

- SA – sąd apelacyjny
- SN – Sąd Najwyższy

IV. Czasopisma

- ADR [rok] – ADR. Arbitraż i Mediacja
- Biul. SN – Biuletyn Sądu Najwyższego

EPS	– Europejski Przegląd Sądowy
M. Prawn.	– Monitor Prawniczy
NP	– Nowe Prawo
OSNAPIUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (od 1994 r.)
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna (od 1995 r.)
OSNC-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Zbiór Dodatkowy
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna oraz Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (w latach 1963–1994)
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych (od 2003 r.)
PPC	– Polski Proces Cywilny
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
PS	– Przegląd Sądowy
R. Pr.	– Radca Prawny
SI	– Studia Iuridica
SIL	– Studia Iuridica Lublinensia
SPE	– Studia Prawno-Ekonomiczne
ZNUJ PPWI	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej

V. Inne

ADR	– alternatywne sposoby rozwiązywania sporów (Alternative Dispute Resolution)
KRK	– Krajowy Rejestr Karny
Legalis	– system informacji prawnej Legalis
LEX	– system informacji prawnej LEX
MS	– Minister Sprawiedliwości
ODR	– elektroniczne metody rozwiązywania sporów (Online Dispute Resolution)

Wstęp

Komentarz jest szczegółowym omówieniem mediacji w postępowaniu cywilnym po zmianach wprowadzonych nowelą z dnia 10 września 2015 r. (Dz. U. poz. 1595, dalej: nowela z dnia 10 września 2015 r.) oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych. Zmiany wprowadzone tą nowelą legły u podstaw napisania niniejszej publikacji. Komentarz skierowany jest zarówno do prawników zawodowo zajmujących się mediacją (sędziów, adwokatów, radców prawnych), jak i do samych mediatorów.

Celem komentarza jest przedstawienie instytucji mediacji w sprawach cywilnych, z odwołaniem się do wszystkich przepisów kodeksu postępowania cywilnego oraz innych ustaw, a także aktów wykonawczych, które tej instytucji dotyczą i dla niej mają znaczenie, z uwzględnieniem przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 136 z 24.03.2009, s. 3, dalej: dyrektywa 2008/52/WE). Omówiono zarówno kwestie związane z mediacją umowną (charakter i zawarcie umowy o mediację itp.), jak i mediacją na skutek skierowania sądu (postanowienie sądu itp.), ujmując wszystkie aspekty mające związek z tą instytucją, tj. np. kwalifikacje mediatorów, skutki wszczęcia mediacji, postępowanie dotyczące zatwierdzenia ugody mediacyjnej, udział w mediacji pełnomocników profesjonalnych oraz koszty związane z ich udziałem. Podział zastosowany w komentarzu odpowiada kolejności i redakcji przepisów kodeksowych regulujących mediację, przy czym podporządkowanie poszcze-

gólnych zagadnień ujętych w ramach omówienia kolejnych przepisów oraz ich podział jest subiektywnym wyborem autorek. Zaprezentowana struktura tekstu ma także ułatwić Czytelnikom znalezienie interesujących ich kwestii.

Wprowadzenie instytucji mediacji do kodeksu postępowania cywilnego było wyjściem naprzeciw zarówno europejskim, jak i światowym tendencjom¹.

Mediacja w sprawach cywilnych może służyć również lepszej realizacji praw podmiotowych stron przez większy wpływ na rozstrzygnięcie sprawy oraz szybsze i tańsze zakończenie sporu. Pomimo że mediacja miała, w założeniu ustawodawcy, stanowić korzystne rozwiązanie dla stron zamiast długotrwałego procesu sądowego, to nadal nie jest powszechnie wykorzystywana, o czym świadczą prowadzone przez Ministerstwo Sprawiedliwości statystyki².

Wprowadzone nowelą z dnia 10 września 2015 r. zmiany dotyczące postępowania mediacyjnego, zgodnie z założeniami projektodawcy, mają przyczynić się do szerszego korzystania z mediacji w sprawach cywilnych, choć nadal mediacja pozostaje dobrowolna. Warto wskazać, że pomimo pozytywnej oceny chęci rozpowszechnienia mediacji w sprawach cywilnych, zmiany wprowadzone przez ustawodawcę – choć zmierzające w dobrym kierunku – nie są wolne od niedoskonałości. Wprawdzie mediacja pozostaje nadal nieformalnym sposobem rozwiązania sporu, ale brak wyraźnych uregulowań niektórych kwestii i problemów bądź szczątkowe ich uregulowanie (choćby w zakresie

¹ M. Pazdan, *O mediacji i projekcie jej unormowania w Polsce*, Rejent 2004, nr 2, s. 9 i n. Por. rekomendację Komitetu Ministrów Rady Europy nr 10 z 2002 r., która dotyczy mediacji w sprawach cywilnych; w 2002 r. Komisja Europejska wydała tzw. Zieloną księgę o alternatywnym rozwiązywaniu sporów w prawie cywilnym i gospodarczym (Zielona księga o ADR); w dniu 2 lipca 2004 r. został przyjęty Europejski Kodeks Postępowania Mediatora (http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_pl.pdf); w dniu 21 maja 2008 r. Komisja Europejska przyjęła dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych.

² www.isws.ms.gov.pl.

możliwości zmiany osoby mediatora w toku mediacji czy ewentualnej odpowiedzialności mediatora), nie będzie zapewne sprzyjało jednolitemu rozwojowi tej instytucji.

Analizując wprowadzone zmiany, można postawić tezę, że ustawodawca zauważył, iż niewielkie wykorzystanie tej formy rozwiązania sporów jest przede wszystkim wynikiem braku społecznej świadomości w tym zakresie. Przyszła ocena wprowadzonych regulacji, oferujących wiele rozwiązań w zakresie informacji i zachęcania stron do korzystania z mediacji, pokaże, czy ustawodawca osiągnął zamierzony cel. Wprowadzone zmiany nakładają na sąd rozpoznający sprawę dodatkowe powinności lub obowiązki związane z założonym przez projektodawcę celem rozpowszechnienia wiedzy o mediacji w sprawach cywilnych (np. zmiana art. 10, 183⁸, 210 k.p.c.). Na chwilę obecną nie ma możliwości oceny, czy cel ten zostanie zrealizowany. Nie budzi jednak wątpliwości, że zmiany dotyczące postępowania mediacyjnego wpłyną na funkcjonowanie tej formy rozwiązywania sporu w polskim procesie cywilnym.

Wprowadzenie do mediacji w postępowaniu cywilnym

Zagadnienie współczesnej instytucji mediacji w sprawach cywilnych jest w Polsce popularnym tematem, odkąd dnia 10 grudnia 2005 r. weszły w życie przepisy dotyczące mediacji w sprawach cywilnych. Pomimo jednak zainteresowania tą nową metodą rozwiązywania sporów o charakterze cywilnym, nie jest ona powszechnie wykorzystywana. Stosunkowo niewielką popularnością cieszy się mediacja zarówno wśród stron sporów, jak i sądów, które mają możliwość skierowania stron do mediacji. Jednym z zasadniczych celów wprowadzenia mediacji w Polsce było niewątpliwie dążenie do odciążenia sądownictwa państwowego.

Wprowadzenie do kodeksu postępowania cywilnego uregulowań dotyczących mediacji było ważnym krokiem w kierunku upowszechniania tej metody rozwiązywania sporów. Jak wynika z uzasadnienia projektu noweli z dnia 28 lipca 2005 r., zamiarem ustawodawcy było umożliwienie stronom stosunków cywilnoprawnych jak najszerszego korzystania z mediacji.

Mediacja współczesna znana jest w polskim systemie prawnym, ponieważ występuje w rozwiązywaniu sporów zbiorowych z zakresu prawa pracy, postępowaniu karnym, postępowaniu w sprawach nieletnich oraz postępowaniu sądownoadministracyjnym. Pomiędzy tymi regulacjami a mediacją w sprawach cywilnych występują jednak różnice wynikające w głównej mierze z prywatnoprawnego charakteru

spraw podlegających mediacjom cywilnym. Zróżnicowanie pomiędzy mediacją w sprawach karnych i cywilnych przejawia się także w celu, jakimu postępowanie to w głównej mierze służy. W postępowaniu karnym istotny cel mediacji to doprowadzenie do pojednania stron (tę funkcję pełni mediacja także w postępowaniu cywilnym, szczególnie w sprawach rodzinnych), a przede wszystkim zapobieżenie tzw. wtórnej wiktymizacji, na co w doktrynie zwraca się szczególnie uwagę (tzw. model sprawiedliwości naprawczej)³.

Termin „mediacja” pochodzi od łacińskiego słowa *mediatio*, co oznacza pośrednictwo⁴. Natomiast po łacinie *medius* oznacza kogoś będącego pośrodku, pośredniczącego⁵. Stąd też, między innymi, możemy wnioskować, że historyczną rolą mediatora było pośrednictwo pomiędzy stronami sporu w określonym celu: osiągnięcia rozwiązania. W ogólnej definicji stwierdza się, że mediacja jest to postępowanie, w którym osoba trzecia zwana mediatorem pomaga i zachęca strony do rozwiązania sporu⁶.

Interpretacja i wykorzystanie mediacji ulegało zmianom na przestrzeni wieków, stąd też pojęcie to było w różnych momentach historycznych oraz w różnych rejonach świata rozumiane nieco inaczej.

Współcześnie mediacja jest definiowana jako jedna ze stosowanych form *Alternative Dispute Resolution*, co w polskim tłumaczeniu jest odpowiednikiem alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów.

³ E. Bieńkowska, B. Czarnecka-Działuk, D. Wójcik, *Postępowanie mediacyjne w nowej kodyfikacji karnej (w): Nowa kodyfikacja karna. Krótkie komentarze. Kodeks postępowania karnego*, nr 14, Warszawa 1998. Zob. także W. Zalewski, *Sprawiedliwość naprawcza. Początek ewolucji polskiego prawa karnego?*, Gdańsk 2006.

⁴ *Wielka Encyklopedia Prawa*, red. E. Smoktunowicz, Warszawa 2000, s. 440.

⁵ K. Kumaniecki, *Słownik łacińsko-polski*, Warszawa 1986, s. 305.

⁶ Należy podkreślić przy tym złożoność procesu formułowania definicji mediacji, który musi być poprzedzony rozważaniami natury prawnej. Jak słusznie podkreśla A. Wach, przy przedstawianiu definicji mediacji niezmiernie ważną rolę odgrywa historyczny rodowód tej procedury, a także znaczenie, jakie jest nadawane tej instytucji w poszczególnych dziedzinach prawa. A. Wach, *Alternatywne formy rozwiązywania sporów sportowych*, Warszawa 2005, s. 222 i n.

Od pierwszych liter anglojęzycznego terminu utworzono powszechnie używany skrót: ADR⁷.

Terminologia ADR zaczęła funkcjonować w ustawodawstwie Stanów Zjednoczonych już w latach 70. XX w. i od tego czasu to pojęcie zaczęto stosować powszechnie. Ruch ADR powstał w poszukiwaniu alternatywy wobec sądów w rozwiązywaniu sporów i jako takie pojęcie rozpoczął swoje funkcjonowanie. Stąd też nazwa ADR była od początku rozumiana jako alternatywne w stosunku do postępowania sądowego sposoby rozwiązywania sporów. Wypada się zgodzić z poglądami doktryny, które wskazują na kontrowersje, jakie wywołuje określenie form ADR jako alternatywnych w stosunku do procesu sądowego, gdyż wówczas proces sądowy wydaje się być podstawową metodą rozstrzygnięcia sporów, a tymczasem powinien być wyjściem ostatecznym z sytuacji konfliktowej⁸.

Metody ADR to cała gama form, które kształtowały się w różnym czasie, z różnorodnym nasileniem, z tym że wiele z nich powstało i jest charakterystycznych jedynie dla amerykańskiego systemu prawne-

⁷ Szerzej na temat terminologii oraz wyodrębnienia alternatywnych form rozwiązywania sporów prawnych i definicji ADR m.in.: E. Gmurzyńska, *Mediacja w sprawach cywilnych w amerykańskim systemie prawnym – zastosowanie w Europie i w Polsce*, Warszawa 2007, s. 8; R. Morek, *ADR – alternatywne metody rozwiązywania sporów w sprawach gospodarczych*, Warszawa 2004, s. 75; K.K. Kovach, *Mediation: Principles and Practice*, Saint Paul 2004, s. 14; A. Wach, *Alternatywne formy...*, s. 114 i n.

⁸ Z. Kmiecik, *Mediacja i concyliacja w prawie administracyjnym*, Kraków 2004, s. 23; A. Wach, *Alternatywne formy...*, s. 122 i n., który twierdzi, że ADR występuje w trzech różnych znaczeniach: po pierwsze, są to wszelkie rodzaje postępowania sądowego alternatywne wobec procesu sądowego, w tym np. postępowanie odrębne; po drugie, ADR to sposoby realizacji sądowego postępowania cywilnego, które nie zmierzają bezpośrednio do adjudykacyjnego jego zakończenia, czyli wszelkie czynności sędziego polegające na podejmowaniu czynności w celu pojednania stron; wreszcie trzecie znaczenie ADR podane przez autora to wszelkie pozasądowe formy rozwiązywania sporów prawnych, przy czym wydaje się słuszne, iż jest to znaczenie terminu ADR, które należy przyjąć jako właściwe do posługiwania się dla określenia opisywanych alternatywnych form rozwiązywania sporów. Por. również L. Morawski, *Proces sądowy a instytucje alternatywne (na przykładzie sporów cywilnych)*, PiP 1993, z. 1, s. 12–24.

Katarzyna Antolak-Szymanski – doktor nauk prawnych; radca prawny, mediator, asystent sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, adiunkt na Wydziale Prawa Uniwersytetu Humanistycznospołecznego SWPS w Warszawie; autorka i współautorka publikacji z zakresu mediacji oraz prawa pracy (*Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy. Komentarz*, 2016; *Pozasądowe sposoby rozwiązywania sporów pracowniczych*, 2015).

Olga Maria Piaskowska – doktor nauk prawnych; adwokat, starszy asystent sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, adiunkt na Wydziale Prawa Uniwersytetu Humanistycznospołecznego SWPS w Warszawie; autorka i współautorka publikacji z zakresu procedury karnej, postępowania cywilnego i organizacji wymiaru sprawiedliwości (*Przewlekłość postępowania w sprawach cywilnych*, 2016; *Znaczenie rozstrzygnięć administracyjnych w procesie karnym*, 2014).

W komentarzu szczegółowo omówiono mediację w postępowaniu cywilnym po zmianach wprowadzonych nowelą z dnia 10 września 2015 r. oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, z uwzględnieniem przepisów dyrektywy w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych. Przedstawiono zarówno kwestie związane z mediacją umowną, jak i mediacją na skutek skierowania sądu, ujmując wszystkie aspekty mające związek z tą instytucją, m.in.: kwalifikacje mediatorów, skutki wszczęcia mediacji, postępowanie dotyczące zatwierdzenia ugody mediacyjnej, udział w mediacji pełnomocników profesjonalnych, koszty związane z ich udziałem.

Publikacja skierowana jest zarówno do prawników zawodowo zajmujących się mediacją – sędziów, adwokatów, radców prawnych – jak i do samych mediatorów.

„Opracowanie (...) jest oczekiwaną na rynku wydawniczym pozycją, mającą niezaprzeczalny walor praktyczny zarówno dla sędziów, mediatorów, jak i dla zastępców procesowych oraz stron postępowań. (...) W komentarzu zostały zawarte odpowiedzi na szereg pytań dotyczących praktyki stosowania prawa po wejściu w życie zmian w 2015 r. Praktyczna analiza przepisów została dokonana na tle powołania aksjologicznych podstaw ich obowiązywania, dzięki czemu komentarz stanowi doskonałe narzędzie do samodzielnej interpretacji przepisów na tle obowiązującego systemu prawa. Wielką wartością komentarza jest także rozpatrywanie polskich regulacji postępowania mediacyjnego w sprawach cywilnych na tle przepisów unijnych i stanowionych przez Radę Europy, a także pewne elementy komparatystyczne, które zostały ujęte w publikacji”

Dr hab. Magdalena Tabernacka

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLWUER.PL

WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8107-008-9

